

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 23 (286)

Fredagen den 9 juni 1893.

6:te årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och
kolorerade planscher kr. 9:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50
Idun ensam » 5:—

Byrå:
Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
(Aftonbladets hus.)
Prenumeration sker å alla post-
anstalter i riket.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 12—1.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.
Lösnummerspris 15 öre
(lösnr endast för kompletteringar)

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv.
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Nanna Hoffman.

Herr Daniel Fallström gaf för ett par nummer sedan i sammanhang med sin sympatiska skildring af fru Alexandra Bildt, vår älskvärda ambassadfru i Rom, en framställning af de mödor, som societetsens lysande damer måste underkasta sig, då de kommit till den punkten, att nöjet icke längre är en fest, utan ett tungt arbete.

Jag skall denna gången göra er bekant med en kvinna, för hvilken lifvets verkliga mödosamma arbete — i fabriken, i affären och öfver pulpeten — städse varit en fest, till hvilken hon gått med en energi och en viljekraft, som ytterligare stålsattes af ett osvikligt gladt lynne och bon courage.

För kort tid sedan fyllde fru *Nanna Hoffman*, ägarinnan till den stora pianofabriken Aug. Hoffman, femtio år och var vid detta tillfälle föremål för en hjärtlig hyllning af sina talrika arbetare. Det är den yttre anledningen till att Idun i dag ger hennes bild en plats i sitt kvinnogalleri.

Ni ser det redan af hennes porträtt: en fet-

lagd gestalt och ett muntert, jovialiskt ansikte. Men hvad ni icke kan se är en sprittande, ungdomlig liflighet, en själens och kroppens rastlösa energi, som skulle gifva henne en manlig, nästan burchikos anstrykning, om icke på samma gång hela hennes sätt att vara bar en omisskännelig prägel af den bildade, varmt och känsligt tänkande kvinnan.

Fru Hoffman tillhör genom sin börd ett par af våra mera kända och framstående borgerliga släkter. Hennes far var en bror till den store »kungsholmskungen», fabriker Westin, modern, hvars far var borgmästare i Filipstad, var brorsdotter till den snillrike författaren och fosterlandsvännen A. I. Arwidsson.

Till hennes barndomsminnen hör också det lysande lif, som fördes inom några af den tidens rika borgarsläkter. Fadern, som var landbrukare och ägare till det stora Hjortsberga, där nu Stockholms mjölkförsäljningsbolag har sina präktiga ladugårdar, förde ett högt lif. Man åkte i spann med kusk

Enhvar sin bana har, det säges så:
Enhvar sin tro, enhvar sitt mål att hinna.

Högt öfver alla står ett mål ändå,
För hvilket alla hjärtan måste brinna.

B. E. Malmström.

och betjänt i livré — det gick inte af för mindre. I stället gick det så mycket fortare med förmögenheten, och två år efter faderns år 1850 inträffade död var det slut.

Nu voro goda råd dyra, och billig blef inte heller lifserfarenheten för den lilla familjen på Hjortsberga. Den ännu unga modern, som på sin tid var vidt bekant och mycket firad för sin stora, musikaliska begåfning och sin härliga sångröst, antog plats som guvernant och gjorde snart ett nytt parti. Hvem som under tiden tog hand om Nanna, vete vår Herre och slakten. Säkert är, att äfven hon kom ut som guvernant, och att hon år 1864 vid 21 års ålder gifte sig med pinofabrikören Aug. Hoffman, som vann hennes kärlek midt uppe bland tafflarne på sitt pianomagasin. Det var en harmonisk början, och äktenskapet blef äfven idel harmoni, om det också under de senare åren af mannens lif stördes af vemodiga ackorder, orsakade af hans sjuklighet i förening med ekonomiska svårigheter.

Aug. Hoffman hade fört ett romantiskt och växlande lif i sitt hemland: Tyskland. Under sina gesällvandringar anlände han 1848 till Dresden just i samma ögonblick, som oroligheterna utbröto, inblandades däri, stred vid Richard Wagners sida på barrikaderna på Dresdens gator, fick en granatskärfva i benet, kom på ett sjukhus och förvisades ur Sachsen. Därifrån begaf han sig till Pommern, reste öfver till Sverige, där han i tre år arbetade på den välkända Zetterbergska pianofabriken i Karlskrona, begaf sig upp till Stockholm och var i fem års tid verkställare hos instrumentmakaren Fryckholm samt gifte sig med dennes dotter, som dock dog efter ett års äktenskap.

I det Sparreska fideikommisset, Regeringsgatan n:r 50 — samma hus, där den Hoffmanska fabriken ännu finns — var då den gamla Söderbergska pianofabriken inrymd och hade varit där från far till son i väl sextio à sjuttio år. Då gubben Söderberg kände åldern nalkas, uppsökte han den alldeles okände Hoffman under förklaring, att han och ingen annan skulle öfvertaga den gamla välkända fabriken, och på detta sätt etablerades den Hoffmanska fabriken 1859.

Aug. Hoffman var en mycket skicklig man inom sitt yrke, och på några få år gjorde han sig ett känt namn med sina på den tiden mycket omtyckta tafflar. Men han blef snart sjuklig och orkade icke sköta sin affär, fabrikationen gick ner och instrumenten försämrades, och — framför allt — pianinot trängde fram och hade på otroligt kort tid slagit tafflarne fullständigt ur brädet. Kring medlet af 1870-talet var det slut med de gamla tafflarne, och 1877 måste Hoffman bjuda ackord. Ännu i sju års tid förde fabriken under hans ledning en tyande tillvaro, och då han 1884 dog var det med det bestämda rådet till sin hustru: »Sluta upp med fabriken och drif endast handel med pianon!»

»Min mans ord genljödo inom mig, men jag kunde inte sluta,» förklarade hon lidelsefullt. »Det grämde mig till döds, att det välkända Hoffmanska namnet var fullständigt nere, att man skrattade och ryckte på axlarna åt våra instrument, och jag uppställde

som mitt lufs mål att höja det till dess forna anseende och, om möjligt, ännu högre. Hvad jag arbetade för att sätta mig in i ett yrke, som nu skulle blifva mitt, hur många gånger jag bedt till Gud, att jag måtte lyckas! Och då mina arbetare, mina präktiga, skickliga arbetare stundom knotade öfver, att jag var så kinkig, svarade jag endast: »Tacka ni Gud, för att jag är noga, ty därpå beror både min och er existens!» En stor hjälp hade jag också däri, att jag var musikalisk och själf förstod om ett instrument var lyckadt eller ej.

»Ingen vet dock, hur det hade hade gått, om inte William Steinway, den store, amerikanske pianofabrikören 1889 kommit till Sverige. Det är i själfva verket honom jag har att tacka för, att jag lyckats. Jag var hans härvarande agent, och han och hans familj fattade vänskap för mig — jag står ännu i dag i ständig brevväxling med dem. Han påvisade felen med mina instrument, gaf mig full rättighet att imitera hans världsberömda pianinon — de ojämförligt förnämsta som finnas — och gaf order till sin filial i Hamburg, som i parentes sagdt sysselsätter 142 arbetare, att stå mig bi och lämna alla upplysningar, som jag kunde behöfva. Under de sista åren har jag också för hvarje år företagit utländska resor både till Hamburg och till andra stora fabriker för att följa med fabrikationen och få del af alla nya uppfinningar och förbättringar.»

»Och ni anser er nu ha lyckats?» frågade jag.

»Ja, det anser jag. Med de pianinon, som nu äro under arbete, och som komma ut till hösten, tror jag att vi ha kommit så långt som vi kunna. Det låter kanske illa att säga det själf, men jag vill sätta dem i bredd med hvilka instrument som helst — det skall endast vara Steinways, som öfverträffa dem.

»Ett vackert erkännande rönste vi, då konungen för ett par år sedan besökte fabriken och vid afskedet yttrade: »Ni får gärna meddela, icke endast att jag besökt er fabrik, utan äfven mitt omdöme om era instrument. Man vet ju, att jag är musikalisk, och jag är uppriktigt sagdt förvånad öfver, att ett svenskt fabrikat nått en sådan fulländning!» Förra året blef jag äfven utnämnd till k. hofleverantör — den enda hofleverantör som finns i Sverige inom mitt yrke,» sade hon skratande.

»Men arbete och kostnad har det kräft att uppnå denna fulländning,» tillade hon. »Jag fick af Steinway full frihet imitera hans instrument, men det var lättare sagdt än gjordt. Af de första åtta dyrbara instrumenten, vi gjorde enligt hans anvisning, misslyckades inte mindre än sex. Och alla dessa experiment, som kostat pengar! Min man hade mycket rätt: i ekonomiskt hänseende hade jag nu haft det vida bättre, om jag slutat med fabriken och endast bedrifvit handel med pianinon.»

»Det lönar sig då så bra?»

»Det har lönat sig utmärkt! Tänk er, att för de billiga tyska instrumenten, som infördes hit i massor, innan den stora tullförhöjningen tillkom, och som i inköp kostade omkring 400 mark, tog man här 700 à 750 kronor. Då tullen inte var högre än först 40 och sedan 60 kronor, så inses lätt, att man gjorde sig en vacker förtjänst. Men på samma gång är det ju klart, att detta skedde

på den inhemska fabrikationens bekostnad. Pianoindustrien har också här hemma legat så nere, att jag tror inte fler än fem arbetare utlärts inom yrket på de sista tjugu åren. Hade inte den nya tullsatsen tillkommit, som med ett slag höjdes från 60 och till 150 kronor, och hvarigenom införseln af de billiga utländska instrumenten omöjliggjordes, så hade inom några år hela den inhemska pianofabrikationen dödat — det är åtminstone visst i detta fall. Föreställ er, att konkurrensen på den tyska pianomarknaden är så stor, att det finns fabriker, som sälja sina billigare instrument med en vinst af endast 25 mark för styck, och prisen på instrumenten äro därefter. Vi kunna inte här hemma åstadkomma instrument för samma pris, men jag tror också, att de svenska numera äro betydligt öfverlägsna. Mina billigare pianinon kosta sålunda i tillverkning mellan 650 och 700 kronor. Det är dyrt och beror delvis på, att jag betalar mina arbetare högt. Deras inkomster variera nämligen mellan 1200—1400 kronor om året, hvilket är ganska bra, äfven om vårt yrke kräfer en högre grad af skicklighet än flertalet andra.»

* * *

Efter slutadt samtal gingo vi igenom de vidlyftiga verkstäderna, där 25 arbetare äro ständigt sysselsatta, och hvarifrån årligen öfver 100 pianinon utgå. De äro på nytt välkända, den gamla Hoffmanska fabriks instrument, men denna gången är det icke de gamla hederliga, tafflarne utan präktiga, moderna instrument, berömda för sin härliga och sångbara ton.

Thore Blanche.

I skogen.

*Tystnad och frid! Emellan höga granar
dör vinden bort med sång från fordomtid,
men sången blott till större tystnad manar,
och oron förebådar större frid.*

*Den vinnes ock; för hvarje steg jag
tager*

*allt mera drömlig synes skogens sal;
af dunkel smekes ögat, trött på dager,
af tystnad smekes örat, trött på tal.*

*Var hälsad tystnad, du som okränk't äger
den rikedom, som orden mynta ut,
var hälsad stillhet, du som gifver seger,
där oron blott ger löften som tribut.*

*I samlad kraft hvart jättetråd sig höjer,
en värld för sig, upprepad hundrafaldt,
men ej som rörelse sig lifvet röjer,
det röjes blott i form och i gestalt.*

Allt søns förstenadt af sin egen vilja,
då lifvets högsta fullhet nådde det.
Här tiden mist sitt mått, jag kan ej
skilja
sekunden mera ifrån evighet.

Och genom dunkel, som af aning skälver,
och ljus, som skimrar matt med minnets
glans,
min väg går inåt, där en skogssjö hvälver
en speglad himmel mellan trädens krans.

Där sitter lyckan, hennes klädnad breder
sig hvit som skum, där hafvet fordom bröt,
vid hennes sida tyst min bädd jag reder
och hvilar hufvudet i hennes sköt.

Som spörjande sin blick mot min hon
sänker,
med handen lätt min panna hon berör;
på himlen ren den första stjärnan blänker,
och mellan västerns stammar dagen dör.

Tor Hedberg.

Urartning.

Anständigheten kom och sederna försvunno,» hette det under en föregående tidrymd, och om man än icke är sinnad att instämna i påståendet, att nu har anständigheten försvunnit och osederna kommit, så kan man dock med skäl göra åtskilliga omskrifningar af ofvanstående »vingade ord».

Nöjena kommo och glädjen försvann såväl ur folkklifvet som ur det mera förfina sällskapslifvet.

Den sunda, friska lifsglädje, som gifver sig uttryck i improviserad dans, utan att behöfva eggas af en större eller mindre orkester, af piano eller dragspel, den lifsglädje, som manade yngre och äldre till lekar inom och utom hus, till anspråkslösa utfärder o. s. v., — den ligger i själätåget.

Endast på Gotland lefver en del af de gamla lekarne ett naturligt lif; annorstädes i vårt land har man sökt att genom konstlade medel uppväcka dem, men förbiser därvid det faktum, att vi kommit ända därhän, att vi anse det nödigt utgifva böcker, som skola undervisa barnen i konsten att leka.

Orsakerna till att barnen glömt att leka och helst spela med kulor, springa efter ett rullande tunnband eller en snurra och dylika futfigheter, äro flere samt kräfva sitt eget kapitel; men det är de tomma, andefattiga nöjena i alla dess arter och hvilka, så att säga, hyras per timme af entreprenörer, som vålla, att den rätta glädjen blir allt mer och mer sällsynt. Dylika nöjen äro ett surrogat för lifsglädjen, och, i likhet med alla ersättningsmedel, kosta de mera än de smaka och ha alla den egenskapen att icke göra någon själ glad.

Dessutom dela de dyrt betalda nöjena andra surrogaters öde: att blifva allt mer och mer försämrade och förfalskade i samma mån som smaken genom dem blifvit skämd och fördärfvad, så att, då hela nöjesskalan blifvit genomlupen, förmår människan icke att känna någon glädje af naturen eller att rätt njuta af verklig och äkta konst.

Vi äro komna — icke ett godt, utan ett ondt stycke på väg nedåt på nöjenas skala; man kan därför icke förundra sig stort öfver, att tråkigheten vill bemäktiga sig herraväldet öfver nöjesdyrkarnes sinnen, trots vederbörandes alla krampaktiga ansträngningar att söka roa genom det låga, simpla, fula och fördärfliga.

Tråkigheten breder ut sig till den grad, icke minst bland ungdomen, att man ibland frestas säga: tråkigheten kom och både glädjen och sorgen togo afsked. Ty visst och säkert är det, att de själar, som ej förmå känna en stor, upplyftande glädje, känna icke heller en sådan sorg, om hvilken man kan säga, att den är efter Guds sinne, emedan den leder till andlig utveckling och mognad samt skapar fasta hållpunkter för hjärta och själ.

Ofta se vi ju, huru en förlust, olycka eller motgång blott väfver en ännu tätare, ännu mera grå dimma af tråkighet, stegrad ända till lifsleda, öfver våra medmänniskors yttre och inre värld, och ibland kan det se ut, som om hela vårt samhällslif skulle inhöljas i dimmor och dunster, genomkorsade af gycklande irrbloss.

Dimmor och dunster skapa sjuklighet; denna sanning gäller »både i andens och handens värld», och bland det onda, som tråkighetsbacillerna verkat, äro den epidemiska äresjukan och utmärkelsefebern icke det minst farliga. Dessa sjukliga företeelser äro så vidt skilda från en ädel sträfvan att förvalta sitt gifna pund till sin egen och nästans glädje och gagn, som värmande solsken öfver glitrande våg är skild från mist och tjocka.

Den, som drages med en hemlig utmärkelse-lusta förklarar hvarje slags dagligt arbete och alla hvardagliga sysslor för »grymt tråkiga»; men om t. ex. en sådan andligt sjuk flicka, som skrifer god handstil, men ryser för att göra några stycken afskrifter för sin far och bror, får se ett bref, skrifer af någon annan dylik sjukling, som »satt en ära uti att skriva olika alla andra», så finner hon detta »rysligt stiltigt». Och detta nya offer för utmärkelse-lustan, som finner det »mördande tråkigt» att göra gagn genom att renskrifva några ark, sitter timme efter timme arbetande på att tillkrängla sin handstil, så att det behöfves en klav till att tyda dessa tillbakalutande streck och cirklar.

Andra dylika sjuklingar, som jämra sig öfver nödvändigheten att dagligen förrätta tråkiga (det är gagnetliga) arbeten, tveka icke att offra tid, krafter och en god del af synförmågan med att pricka ihop så och så många tusen ord, tagna ur någon allmänt känd bok, på ett brefkort eller frimärke.

Ingen människa har gagn eller glädje af ett sådant arbete, hvars enda mål är: ett rekord, hvilket på begriplig svenska vill säga: vinnandet af namnkunnighet i en rent onyttig och skadlig sport.

Vår tid har hedern af att hafva upplifvat idrotter, som varit så godt som förgättna bland den del af våra städers befolkning, som icke idkar egentligt kroppsarbete. Men tråkighets offer stämplade snart dessa idrotter som »dödande tråkiga», och genast voro vrånghbilder af dessa gagnetliga saker färdiga.

Unga, förståndiga kvinnor och ynglingar lydde inre och yttre maningar att begagna sina fötter nu, då dansen mera påminner om en skrämmd vilddjursflock, rusande genom en brinnande skog, än om Terpsichores graciösa konst och — kanske just i följd däraf — det icke hör till det ovanliga, att ungherrarne

finna balerna tråkiga samt föredraga middagsbjudningar och supéer, utan »arbetskyldighet».

Smärre flockar af vår ungdom begåfvo sig ut på fotvandringar, dels för att få en välbehöflig kroppsrorelse, dels för att se sig omkring i bygderna, och, för att främja den gryende, goda seden, blefvo dylika fotresor omnämnda i dagspressen.

Vips grep utmärkelse-lustan sina offer, och unga, icke förståndiga människor, skapade vrånghilden: gångsport, hvars lösen var: det längsta vägstycke på minst rimliga tidsförlopp.

De af äresjukans baciller angripne rusade i väg med flämtande andedräkt, vildt bultande hjärtan och svettdrypande ansikten, utan att uppfatta en skymt af den omgifvande naturen, utan att känna en gnista fröjd öfver solsken, skogsfriskhet, blomdoft och fågelsång och utan en tanke på det folklika, som rörde sig i hus och gårdar, i skog och på fält, där de rände fram. Blott en enda tanke, klädd i tvänne ord, upptog de utmattades hjärnor: Rekord, tidningar!

Allt annat var förgätet. Och så hade vi af de glada, gagnetliga fotvandringarna en karrikatur, som utgjorde ett värdigt motstycke till den vilda, osköna och hälsofördärfvande moderna dansen.

Det har varit ett gammalt önskningsmål att kunna bekvämt och utan transportkostnad göra längre resor. Denna önskan gaf sig uttryck i åtskilliga flygmaskiner och »själfgående» vagnar, tills ändtligen problemet löstes. På en gång lätt och snabbt ilar velocipedryttaren fram; konsten att styra detta hjuldon är ju icke större, än att barn kunna lära densamma, och det allsmåttiga modet tillstodder äfven kvinnor att färdas på detta sätt.

Men knappt hunno vänner af förnuftiga kroppsrorelser att fröjda sig öfver detta nya samfärdsmedel, förrän det osköna och dumma skapade däraf en sport, som till lösen hade: »rekord».

Aldrig glömmar jag det vidriga intryck, som den första anblicken af en »rekordist» gjorde på mig. Det var i Gudbrandsdalen i Norge.

Vi voro några svenskar, som slutit oss tillsammans för en längre fotvandring, och vi hade just kommit ned från fjällvidderna för att hvila ett par dagar på en gästgivaregård, då en underlig figur stormar in i rummet. Flämtande, svettdrypande och röd som en kräfta, med stirrande, tom blick och med ett fånigt ansiktsuttryck, begär han, medels tecken och ett par oartikulerade ljud, någon förfriskning, och lik en glupsk däre eller ett uthungradt djur slök han gudsgåfvorna och, utan ett tecken, som röjde, att han märkte, att människor funnos i rummet, satte han af ut, som om det gällt att rädda sitt unga lif i stället för att gagnöst sätta det på spel.

En dylik syn är väl ägnad att göra ett plågsamt intryck på såväl kvinnor som män, hvilka icke fått syn, tanke, förstånd och smakriktning förvända och snedvridna af äresjuka och tom utmärkelse-lusta.

Det var äfven utom Sveriges gränser, som jag första gången såg en vrånghild af vår svenska gymnastik. Jag bekänner ärligt, att jag icke anser oss svenskar äga rätt till att himla oss öfver andra folks tjur- och tupp-fäktningar, så länge som vi visa oss äga sådan förkärlek för barn- och djurplagerierna i cirkus samt för akrobater, atleter, lindansare o. d., så att dessa »konstnärer» icke allenast

med afgjord framgång konkurrera med de främsta musici, skådespelare och föreläsare, utan tillika med sina konstner smitta vår rena svenska gymnastik.

I följd af dessa mina åsikter och känslor var det mig omöjligt att känna någon beundran för denna cirkusaktiga gymnastik, som jag var inbjuden att beskåda. Det var naturligtvis endast ett fåtal privata konstmakare, som förevisades; de öfriga gymnasterna sågo bara på.

Vid detta tillfälle fick jag höra, att svenskarne själfva börjat finna Lings gymnastik tråkig; att den icke lämnade tillfällen till större utmärkelser, utan endast var ett medel till kroppens normala utbildning samt för hälsans bevarande.

»Det är vackert så,» tyckte jag och vände mig bort från åsynen af amatörakrobaterna.

Det hette en gång: »Klockarfar han skall ju allting bestyra,» och nu när jag ser, hur mycket, utom kvinnans gamla verkningskrets, som man redan dels ålägger oss att göra och tillvarataga, dels sträfvat att föra oss in uti, skyggar jag tillbaka att lägga ett nytt strå till den arbetsbörd, som framtiden torde ha i beredskap åt vårt kön.

Det kännes därför nu som en lättnad att endast få be den svenska kvinnan *underlåta* vissa ting.

Senast bad jag henne underlåta att skänka bifallsleenden åt *skolfusk*; nu hemställer jag till henne, om hon icke gjorde en god och nyttig gärning genom att låta bli att beundra och skänka sitt bifall åt vrånghilder, af hvilken art de vara månde, som uppstå på bekostnad af sunda och förnuftiga kroppsofningar, hvilka äro ett ypperligt medel att fördrifva tråkighetens ande med hela dess följe af skadliga och fördärflika retmedel.

Ave.

Britmässesommar.

En trädgårdsstudie af *Mathilda Lönnberg*.

Solen göt floder af guld öfver den lilla trädgården, som prunkade i mångfärgad skrud. Gyllene reflexer lågo öfver gräsplanerna och den lilla vattenkonsten, som sorlade så muntert, under det att den kastade gnistrande juveler högt i luften. Den skänkte därför ej tanklöst bort dem, de återföllu regelbundet i den spegelblanka bassinen, som kantades af bredbladiga cannor och sammetslena caladier. Det låg liksom en feststämning öfver den lilla trädgården. Gräset glänste af dagg, mellan blombladen gömde sig skimrande droppar, fruktträden tyngdes af röda äpplen, gula, saftiga päron och daggbå plommon, stora tunga rosor hängde på sviktande grenar i sommarprakt, och heliotroperna fyllde luften med sin doft. Sommar och höst tycktes hafva stämt möte på denna fredade plats, där jungfruvinet klängde upp mot planket för att förvandla själfva stängslet till en prydnad, och dit sorlet från staden blott nådde i dämpade ljud.

Ågaren till detta lilla paradiset gick själf med spänstiga steg på den slingrande gången, som förde till ett litet öppet lusthus på andra sidan om vattenkonsten. Han var ej ung mera. Men hvem djärfdes kalla honom gammal, fastän en och annan silfverstrimma blandade sig i hans mörka hår och pannan

icke var slät som på en yngling? Hans ögon hade ännu en ungdomlig glans, hans mun var frisk och leende, om än ett litet nästan omärkligt veck vid ena munvinkeln talade om, att ungdomen flytt. Emellan ögonen kunde man äfven skönja ett djupt veck, men det slätades ut, då han log, och ögonens glans försvagade intrycket därpå. I dag såg han nästan ung ut. Det låg ungdom i blicken, och den strålade ut öfver hela ansiktet. Det låg ungdom i tanken, i gången, i hållningen, och fontänen sjöng därom. Han uppfattade sången och log däråt. Men rosorna skakade sina tunga hufvuden, liksom tycktes de vilja motsäga honom, ehuru han ej förstod dem. Heliotroperna doftade så starkt, det berusade nästan, och den yppiga kapusinerkrassen med alla sina skiftande färger ifrån djup purpur till gulhvitt bländade hans syn. Det föreföll honom, som glittrade ett par ljusbruna ögon honom till mötes ifrån bassinen, som upprepade det sorlande vattnet ett namn, som skymtade mot bakgrunden af gulnande vinlöf en smärt flickskepnad. Han sänkte blicken. Sökte han måhända i sanden lätta spår efter små fötter. Hans tanke var uppfylld af en obestämd, men likväl tjusande föreställning. Hans ungdom var ej borta, han var i sina bästa år. Hvad våren nekat, skulle sommaren skänka honom i sitt fullaste mått, och han skulle taga emot det. Huru vattnet sjöng denna morgon! Det var som fågelkvitter, lefnadsfriskt, muntert, förtrollande. Hvem kunde höra det utan att förtjusas? Sommar! sommar! Huru härlig är du ej, då rosorna slå ut och liljorna dofta! Tänk på den klara kvällen i skogen! Tänk på den brusande yra bäcken! Fåglarne sjunga, grannarna susa. Det är bo på hvar gren — ett anspråklöst bo af mossa och strån, men ett bo för kärlek, ett hem för lycka. Så sjöng vattensprånget, då det steg mot den klara himlen, och slutstrofen klang i jublande toner: sommar, härliga, ljufva sommar!

I det lilla lusthuset var ett bord med framdukade förfriskningar. Gäster väntades till trädgården, den skulle inom kort genljuda af röster, alla tonande af barndomens glada melodier. Våren skulle komma till sommarens fest. Han log vid denna tanke, och på samma gång skulle hon komma, den unga fagra lärarinnan. Lilly sjöng springvattnet. Lilly doftade heliotroperna, och Lilly skrefvo styf-morsviolerna i mångfärgad skrift på gräsplanen. Hon var alltid så vänlig och förtroendefull mot sina lärjungars farbror. Huru hennes röst ljöd för hans minne! Han hörde den i sorlet från vattnet och i det lätta rasslet från trädens kronor. Denna lilla trädgård syntes honom vara en så passande ram till den unga flickans bild. Skulle hon vilja göra den till sin? Hvilken lycka vore det icke att få se henne ständigt blomstra i täflan med trädgårdens blommor! Han tänkte på henne under den sista basaren, där hon uppträdde i sin hvita dräkt och med snödroppar — hans gåfva — i håret och vid bröstet. Hon var såsom våren själf, då hon bjöd ut små buketter, och han hade köpt af henne tre små snödroppar och betalt dem med en tiokrona i guld. Han hade dessa blommor ännu kvar, han hade pressat dem och låtit infatta dem i en dyrbar medaljong, smyckad med en snödroppe af äkta pärlor. Så skulle han återgifva henne dem, när hon vardt hans. Han blef nästan förlägen vid denna tanke, och tvekan intog honom, men då sjöng åter vattnet: Sommar! sommar! Huru ljuf och härlig är du icke, då rosorna blomma och liljorna

dofta! Och de glittrande dropparne stänkte så öfverdådigt muntert. Lilly! Lilly! sorlade de och sjönko därpå åter ned i den lugna bassinen, där cannor och caladier speglade sin sammetslena fägring.

Nu hördes trädgårdsporten öppnas. Det var hon. Omgifven af glada barn kom hon, frisk som en vårmorgon. Hon lade sin hand i hans och såg upp emot honom med sina ljusbruna ögon, hvilka glittrade som vattenpärlorna. Hon talade till honom med dessa läppar, mot hvilkas högröda färg rosorna syntes blekna. Det var sommar — sommar i trädgården, sommar i blickarne, sommar i hjärtat. Barnen lekte på gångarne, gungade i hängmattan, frässade af frukterna i jublande förtjusning. Farbrors trädgård är ju paradiset, där råder ständig sommar, där finnas alla slags blommor, alla slags frukter, och ingen — ingen enda är förbjuden. Huru väl dessa röster harmoniserade med vattenkonstens sorl! Huru väl dessa barnaskepnader passade in i tafan! De fladdrade som brokiga fjärilar öfver gräsmattorna, de sutto som jublande fåglar på trädens grenar, och hon — den unga lärarinnan — gick midt ibland dem, som vore hon trädgårdens fé, ung, blomstrand, förtrollande. Det föreföll honom, som tystnade vattnets sorl, då hon talade, som böjde sig rosorna fram för att se henne, som doftade heliotroperna starkare till hennes ära. Solen göt så varma strålar öfver den lilla trädgården, och hon stod midt i solljuset i sin ljusa sommardräkt — en förkroppsligad solstråle. Lilly! Lilly! sorlade vattnet och steg ännu högre än vanligt mot den solbelysta blå himlen. Huru det glittrade och gnistrade! Juveler, idel juveler foro mot höjden, och så föllo de ned som vattendroppar igen.

Eftermiddagen flög sin kos, man måste tänka på uppbrött. Barnen samlades för att taga afsked, och den lilla truppen styrde kosan mot porten. De drogo med sig sin farbror, klagande öfver att tiden varit alltför kort, och att de med saknad lämnade hans lilla trädgård, öfver hvilken nu den sjunkande solen bredde ett trolskt skimmer. Slutligen lade äfven Lilly sin hand i hans, där hon stod öfvergjuten af den rödaktiga aftonglansen.

»Man har talat så mycket om saknad och sorg öfver att bjuda farväl» — sade han — »det förefaller också, som återstode det för mig ingenting annat än att säga: tack! tack för denna behagliga eftermiddag i er förtjusande trädgård. Jag skall tänka länge på den.»

Han höll hennes hand i sin. Ack, om han kunnat behålla den för alltid och bedja henne stanna kvar eller åtminstone återkomma för att stanna för alltid och blifva trädgårdens härskarinna! Men nu var hvarken tid eller ställe därtill. Han teg, suckade och släppte hennes hand. Hon vände sig ifrån honom, fattade sin yngste lärjunge vid handen och böjde ännu en gång sitt hufvud till ett afsked.

I detsamma kom en ung man gående, han blottade sitt hufvud till en hälsning, och hon besvarade den med ett leende — ett blygt, förvirradt leende, vida olikt det, hvarmed hon tagit farväl af sin värd. Han märkte det, han såg, att där var sommar — den varma strålände sommaren, hvars skenbild han bedragit sig på.

Han gick åter in i sin trädgård, han gick på de tomma gångarne och såg spåren i sanden. Han lyddes till vattenkonsten, som nu lyste röd. Den sorlade ännu: Lilly! Lilly!

Sommaren är ljuf, då rosorna blomma, men den är nu förbi, förbi. Och rosorna nickade med sina tunga hufvuden till bekräftelse därpå, och heliotroperna doftade: förbi! förbi!

Länge dröjde han i sin trädgård, han såg den i aftonskimret, han såg den, då månen gick upp full och klar och stjärnorna tändes. Han lyssnade på sorlet från vattnet och såg på de fallande dropparne. Det glänste icke mer röda som blod, de blektes af månstrålarne och suckade: förbi! förbi!

Så skrufvade han till kranen, de sista dropparne föllo. Bassinen låg lugn, och cannor och caladier speglade sig däruti. Icke en vindfläkt rördes, men ändå tycktes det honom, som hviskade röster från hela den lilla trädgården: förbi! förbi!

Följande morgon var inne. Himlen var hög och klar, solen göt åter floder af guld öfver den lilla trädgården. Men rosorna hade fallit af, heliotroperna hade vissnat, den brokiga kapusinerkrassen låg i orediga massor likt fallna soldater. I den lugna bassinen speglade sig ej mera bredbladiga cannor och sammetsglänsande caladier, bladväxterna voro förhärjade. Blott styfmorsviolerna voro härdade nog att stå emot frosten, och de skrefvo ännu med brokiga drag på gräsplanerna: förbi! förbi!

Det var lif och rörelse i trädgården. Frukten plockades ned, stegar flyttades från träd till träd, hoptals föllo löfven, gula, röda, gröna öfver gångarne, och trädgårdens egare gick med nedböjdt hufvud i sin härjade lustgård. Hans ögon voro sänkta, pannan fårad, stegen dröjande. Ett moln går öfver solen, bassinen blir blygrå, en isande vind drager genom trädgården. Löfven hvirfla upp i den höstliga luften. Gröna, gula, röda fladdra de ett ögonblick omkring och falla sedan i hopar, begrafs under sig de vissnade blomstren, de härjade rosorna.

Värna!

Hvad kan ej allt en liten kvinnohand uträtta! Hvad kan den ej åstadkomma med penna, pensel och nål! Den kan, hvad mera är, leda den starke, jämna fårorna på grubblarens panna, stilla den uppbrusande stormen i den sjukes hjärta, hålla tillbaka den arm, som mättar ett slag åt en svagare. Den lilla fina handen är ej stark nog att föra svärdet till fosterlandets värn och behöfver det lyckligtvis nu ej heller. Likväl beder jag nu hvarje kvinna räcka ut sin hand för att värna.

Se, den skönhetsvärld, som utbreder sig för våra tjusta blickar, hur sköflas den ej af tanklösheten! Se denna nylöfvade björk, så fin och fager! Där komma några glada, sorglösa ungdomar och slita af dess fina kvistar, blott för att i nästa ögonblick kasta dem på vägen att förtrampas. Ropa till dem ett väckande ord, räck varnande ut handen till försvar för detta lif, som hotas. Bed dem varsamt taga en kvist, betrakta, beundra och älska den, sätta den i glas med vatten eller i knapphålet, om den ändtligen skall offras, eller bära den till sjuklingen, som ej ute kan njuta af värmlifvet!

Du unga mö, som vid din älsklings sida lustvandrar bland det unga värmlifvet, se till att ej hans promenadkäpp faller blomma efter blomma vid vägen. Kanske är där ej full harmoni i hans inre, kanske ger han på detta sätt uttryck åt sin misstämning, och de små blommorna dö en efter annan utan en suck eller en klagan; men inga blommor trifvas i hans inre, så länge han tanklöst sköflar deras systrar på marken.

Hör han ej din varnande röst, när du beder för det, som synes ringa, för markens strå, har du nog samt skäl att frukta, det han ej heller skall komma att skona ditt hjärtas rosengård.

Det är ej en fullständig värglädje att älska så att säga i stora drag det sköna i naturen. Hvad

är stort och hvad är smått? Vi hafva ingen tillförlitlig måttstock därför. Men det se vi, att Skaparens verk är underbart i minsta detalj, och vi skola vid närmare eftertanke finna, att just det är stort, att kunna se storheten i det minsta och älska det. Finnes kärleken till det sköna i våra hjärtan, så omfattar den såväl ett lile blad som hela blomstergården. Det är ju af de små detaljerna, som det stora hela uppkommer. Den, som lyckats väcka den slumrande kärleken till naturen i ett människohjärta, har ock vunnit denna människa för det godas sak, och endast detta är en lifsgärning så god som någon.

»Naturens skönhet är förgänglig,» tänker man måhända och bryr sig ej om, hvilka orsaker som bidraga till dess förstöring. Det anses kanske till och med för känsloljusk att ej utan vemod kunna se, hur lien går fram öfver det doftande klöfverfältet. Låt det vara känsloljusk inför den, som ej kan fatta, att äfven i vemodet blandas ljufhet och en tröstande tanke på uppståndelsen. Satiren skall ej återhålla den varnande handen, som skyddar mot tanklöshetens opåkallade förstöringsarbete, just för att själfva den råa förstöringslustan må kunna utrotas hos någon eller några.

Max.

Hos moderna vestaler.

Ett besök hos Salesinernunnorna på Palatinen i Rom i sällskap med vår kronprinsessa.

Palatinen, den kulle, där de romerska kejsarnes palatser voro belägna, liknar enligt Viktor Rydbergs träffande omdöme »en tystnadens ö, som höjer sig ur ett haf af stormande lefnadslust.» Här hafva under de tvänne sista årtiondenas arkeologiska gräfningar det ena efter det andra af de gamla kejsarpalatsen och de antika templen åter framträdt i dagens ljus. Hit styr främlingen gärna färden för att under ett par timmar förflytta sig en adertonhundra år tillbaka i tiden, och tankfull begrundar han här bland grundmurarne af de fordom så stolta kejsarpalatsen förgängligheten af jordisk prakt och storhet.

Man må likväl ej föreställa sig, att hela den palatinska höjden är ett enda stort utgräfningsfält. Mellan de antika ruinernas väldiga stenrösen ligga fridfulla trädgårdar med en härlig grönska samt den yppigaste vegetation, och där har arkeologens spade ännu icke fullbordat sitt mullvadsarbete. Dessa gröna ängder, som just förläna palatinen dess egendomliga tjustningskraft, ligga inneslutna inom hägnande murar: de tillhöra ännu så länge trenne andliga institutioner, S. Sebastiano, S. Bonaventura och Salesinernunnornas kloster.

Detta sistnämnda kloster, som delvis ligger ofvanpå grundmurarne af kejsar Augusti palats, är i regeln ganska svårtillgängligt; särskildt är det i vanliga fall omöjligt för en lekman att där erhålla inträde. Julius Cætervall säger i sin bok om »Romas ruiner», att »högt stående damer torde vara de enda, som numera kunna besöka dessa ruiner» af Augusti palats, hvilka befinna sig på Salesinerklostrets mark. Jag lyckades emellertid för några dagar sedan att, ehuru hvarken dam eller högt stående sådan, få kasta en blick in i dessa nunnors för profana blickar stängda helgedom.

Vår svenska kronprinsessa hade under sitt senaste besök i Rom af någon hög katolsk kardinalbiskop erhållit en »permesso» för sig och sin svit att besöka detta kloster. Med vanlig älskvärdhet hade hon vänligheten att vid detta besök i sitt följte upptaga under-

tecknad jämte en annan svensk herre och dennes fru. Vi åkte i väg och inträdde i den stilla klostergården. Där växte plataner, lagrar, persiketräd, stenek och lindar; från trädgården doftade rosor och jasminer. Framför oss låg klostret, som i förra århundradet uppförts i någon egendomlig, ej närmare bestämbar villastil. Vi herrar trodde ej, att vi skulle få inträda inom själfva klostermurarne, och damerna hade därför erhållit instruktioner att noga taga reda på samt meddela oss allt, hvad de kunde få se därinne. Stor var därför vår öfverraskning, då klostrets föreståndarinna trädde ut och bad äfven herrarne stiga in. Vi mottogos af fyra fryntliga gamla nunnor, som förde oss omkring på en ordentlig bosyn i klostret. Från dess tak hade vi en präktig utsikt öfver »den eviga staden» å ena sidan och å andra sidan öfver de blånande Albanerbergen. Vi trädde in i nunnornas sängkamrar, enkla rum utan prydnader och bekvämligheter, undantagandes en säng och ett bord i hvarje rum. Endast en engelsk nunna, som på gamla dagar blifvit omvänd till katolicismen, hade fått sitt rum litet bekvämare inredt. Vi besågo matsalen, där en enkel middagsmåltid just höll på att framsättas, och erhöilo därvid den upplysningen, att under måltiderna råder en fullständig tystnad, afbruten endast genom uppläsning ur någon andlig bok. Äfven gjorde vi en påhälsning hos de »tjänande systarna» i köket, hvilket var mycket snyggt och ordentligt, mot vanligheten i ge italienska köken. I en till kapell inredd paviljong voro nunnornas relikier farvarade: där befann sig i ett par glasskrin en hel mängd benknotor af heliga män och kyinnor, hvar och en försedd med en etikett, som utvisade namnet på den ursprunglige ägaren. Slutligen infördss vi i arbetssalen, hvarest de öfriga nunnorna under en allvarlig tystnad sutto och förrättade sina arbeten.

Det gjorde ett egendomligt intryck att träffa dessa från den omgifvande världen afstängda kvinnor. Många typer voro ganska intressanta: här träffade man en nunna med mörka, vackra ögon, som tindrade af en medeltidsaktig, mystisk glöd; här åter en annan, som med godt hull och fryntlig min erinrade om någon af våra gammaldags snälla och välmenande »mostrar», som kanske ännu växa i undangömda vrår af gamla Sverige. I allmänhet gjorde dessa kvinnor intryck af något ordentligt genomlevadt och genomkämpadt, intryck af att ha kommit till harmoni med sig själfva och sin lilla värld. Ett undantag gjorde kanske en ung novis, som ännu icke anlagt det svarta doket. Jag glömmer icke de halft förskrämda, halft förtjusta blickar, som den lilla nunnan kastade på kronprinsessan och hennes omgifning. Hon mönstrade de besökande och studerade deras dräkter med en tveksam nyfikenhet. Stacksars liten, det var som om förbjudna fröjder, kanske minnen af lyckligare stunder hade hägrat för hennes själ. Och jag tror för min del, att den lilla novisen den natten hade svårt att få en blund i sina ögon vid tanken på allt, hvad hon under dagen fått se af den stora världen.

Mildhet, ödmjukhet och vänlighet präglade klostersistrarnas ord och later. Det var, som om man velat taga de snälla gummorna i famnen, ehuru de sannolikt föga hade värderat ett dylikt känsloutbrott. För öfrigt voro de ingalunda surmulna, utan skämtade glädt, då de i sitt refektorium trakterade kronprinsessan och hennes följte med citronlemonad

och välsmakande bakverk. Jag upprepar det än en gång, det kändes, som om man varit hos en af dessa gamla hederliga svenska »mostrar», som äro idel godhet och välvilja, som gärna hjälpa och gärna försaka, som tänka minst på sig och mest på andra.

Men stackars nunnor! De bära på eu sorg, som går dem djupt till sinnes. Hvad som fördystrar tillvaron för invånarna i den vackra klostergården, det är tanken på, att det lugna hemmet, mänskligt att döma, snart måste öfvergifvas. När italienska regeringen i början af 1870-talet exproprierade klostrets mark, utfäste hon sig att låta nunnorna sitta i orubbadt bo, tills deras dåvarande antal, två och trettio, sammansmält till sex. Nu finnas af dessa trettio två endast nio kvar, och en af dem ligger för närvarande illa sjuk. Ett par, tre dödsfall, och klostret måste öfvergifvas.

* * *

Kronprinsessan tog afsked och erhöi därvid, liksom hvar och en af hennes följe, en vacker blombukett, som doftade af rosor och jasminer. Jag fick stanna kvar ännu tre kvarts timme för att beskåda några arkeologiska saker, som ligga förvarade i klostrets källare, och följdes därvid af ett par älskvärda nunnor, hvilka stoppade min ficka full med marmorbitar, som fordom tillhört något mosaikgolf i kejsar Augusti palats. Jag tog ändtligen afsked af mina vänliga ledsagarinnor och vandrade utför Palatinen med min blombukett i handen. Jag gick förbi de antika vestalernas tempel och boningshus, som ligger vid slutningen af Palatinen ej långt från Salesinerklostret. Här hafva antikens nunnor under århundraden från släkte till släkte vårdat den heliga, aldrig sloknade elden, underpanten på den romerska statens styrka och välfärd. För femtonhundra år sedan måste dessa hedendomens nunnor öfvergifva sin fredliga klostergård. Nu är det de kristna vestalerna, som snart få göra det samma. Det ser nästan ut, som om de fördrifna hedniska jungfrurnas hämd ändtligen skulle drabba de kristna klostersistrarna. Det finnes tillfällen i den mänskliga tillvaron, när förståndet säger, att det är rätt, men hjärtat måste svida och lida.

S. W.

Att noga beakta!

Vi våga hoppas, att de många, för hvilka *Idun* haft lyckan bli en kär vän, ej heller framdeles vilja sakna hennes veckovisit, och uppmana därför särskildt våra kvartals- och halfårsprenumeranter att ju förr dess hellre förnya sin prenumeration till det med juli ingående andra halfåret, innan sommarens öfriga planer behöfva upptaga deras uppmärksamhet. På *Idun* och *Iduns* *Mode- och Mönstertidning* sker abonnement å hvarje postkontor efter nedanstående kända billiga pris:

<i>Idun</i> med illustrerad ro-	1/2 år	1/4 år
manbibliotek	2: 50	1: 50
D:o d:o med Modetidn. utan		
kol. planscher	3: 75	2: 15
D:o d:o jämte planscher ...	4: 50	2: 50

Hvad motsatserna lära.

För en resa är icke minst behaglig, när den är slut; ett franskt ordstäf säger till och med: det största nöjet af resor är att hafva rest. Hemkomsten kröner en resa med dess kanske största behag. Vi tänka, då vi säga detta, icke på t. ex. glädjen att återse de sina, utan på något annat. Något hvar har erfarit, att ens hem, när man återkommer dit efter att ett något längre stycke tid varit därifrån, förefaller som snart sagdt pånyttfödt. När man, innan det bar af, gick där och »funderade», blef omsider en ingenting till lags: mattorna voro urblekta, tapeterna fula, taket mörkt o. s. v. Då man återkom, trädde en förr ej känd trefnad en till mötes; det tarfliga hade blifvit hyggligt, det medelmåttiga ståtligt. Den retlighet hos en själf, som skämde allt, var öfver.

Två unga jägmästare foro, berättade oss den ena af dem, en höst upp till de revir i nordligaste Sverige, till hvilka de blifvit skickade. På vägen togo de in på gästgifvargårdar och i bondstugor, och de två herrarne, båda Stockholmare, gycklade sinsemellan med de anstalter till grannlåt och prydnad, de funno i dessa landtliga hem. Deras skämt berodde ej på elakhet; stassen i bondstugorna kan understundom narra en främling att draga på munnen, om ock därmed förenar sig en känsla af rördt deltagande med en oförmåga, som gör det lilla den kan. — Men så kommo herrarne till vildmarken, vistades där en rund tid och finga känna på annat.

Omsider skulle de hem till Stockholm och jula och foro samma väg söderut, med samma rastställen och nattkvarter. Den landtliga lyx, med hvilken de förut skämtat, föreföll dem nu helt prydlig; det var, som om deras ögon hade blifvit anspråkslösa i den omgifning af mörka, skrofliga fjäll och en monoton växtlighet, i hvilken de där uppe fått dväljas. Något skämt hördes nu icke af, men väl kände de belåtenhet med hvad de sågo.

Det är så: motsatsen lär oss känna och värdera det vi hafva; i skogen lär man sig uppskatta äfven det enkla hemmet, ej mindre än salongen, och i salongen kommer öfver oss längtan till det fria, till skogen och sjön. Thekla Knös gaf på sin tid denna längtan ett vackert uttryck i det lilla stycket

Önskan i salongen.

Ack, blefve nu strålande salen
Ack, blefve den hastigt förbytt
Till tysta, skuggiga dalen,
Där lyckliga timmar ha flytt!
O, vore mjuka divanen
Min kära, mossiga sten!
Och mattan — blommiga planen,
Och lampan — kvällsolens sken!

Ack, vore hvar hviskande tjärna
En smärt och skimrande björk;
Hvar bugande herre — hur gärna! —
En gran, som susade mörk!
Musiken — fåglarnes kvitter
Och sorlet — böljornas sång! —
Men i salongen jag sitter,
Och tiden göres mig lång.

I liten skala framstår denna motsatsens förmåga att framhålla och belysa det, som är af annan natur än det själf, i den effekt alster af mänsklig konstfärdighet göra ute i naturen och tvärtom naturalster i den kultiverade världen. Mången har nog märkt, huru de saker, han medför ute i vildmarken, få liksom förhöjdt värde, ja, hans eget vanliga

ur kan låta honom erfarva något af den verkan, ett stycke förvirradt affall från galanteriboden gör på en skogens åbo, i hvilken hem det aktas som en värderik artikel och får en bemärkt plats. I ett dylikt hem fann antecknaren ett tarfligt begrafningskort i två exemplar i glas och ram ofvanför sängen; några simpla snirklar gjorde det i ägarens ögon till något, som stötte på konstverk. Å andra sidan vinna naturalster på att flytta in i det odlade hemmet; icke ens den fattiga ljunplantan misspyder divansbordet, ja, där ser man vid aftenlampans skimmer kanske först, huru täck hon i själfva verket är. Den benägenhet, ungdomen visar, att draga hem med sig från skogen stenar, kvistar, mossor och lafvar, som tjänstfolket, framför allt om det är från landet, betecknar som »skräp», har till en del sin grund däri, att detta »skräp» i det ordnade hemmet vinner i tilltalande betydelse. Det är för öfrigt ej blott de unga, som glädjas åt några smulor natur i hemmet; många äldre hafva sin lust åt sådana, och misstaga vi oss icke, hafva de bekanta makartsbuketterna kommit i bruk, därför att man upptäckt omvandlingen af äfven som simpla ansedda växter, då de förflyttats till en omgifning af, om vi så få säga, kulturing. Elg-, hjort-, ren- och råbockshorn äro af gammalt erkända prydnader, och våra fruntimmer använda numera äfven rätt vanliga stenarter, infattade till smycken.

Hos somliga kan lusten för ting »au naturel» gå ända till vurm, och till en sådan hade den gått hos den bekante norska skalden Henrik Wergeland, enligt hvad en hans lefnadstecknare berättar.

Wergelands lidelsefulla kärlek till naturen gaf sig i hans yngre år riktigt con amore till känna i hans boningsrum. Allt hvad från naturens tre riken på något vis kunde anbringas i ett mänskligt boningsrum, kunde man vara beredd på att träffa här, somligt till prydnad, annat som surrogat för vanliga brukbara saker. Århundradens uppfinningar och framsteg voro förspillda på honom; han älskade blott tingen i deras råa form och föredrog dem i denna framför det fulländade och bekväma. En stol af bark stod framför hans bord, en fjäder ur en tjäderstjärt tjänade honom till penna o. s. v. Man visste icke om man kommit in i ett naturaliekabinett, en eremits håla eller en hexmästares laboratorium. Öfver allt syntes spår af hans fantastiska konstsinne. Fåglar fladdrade fria omkring, fiskar och lefvande snokar funnos där i glas, och bland mossor, stenar och friska löfbuskar linkade en gammal enögd och trebent kanin gemytligt omkring.

Så kan allt dragas till öfverdrift.

Men vi, låtom oss med sans och besinning hämta fördel af motsatsernas makt att väcka och lära: i vårt väl ombonade hem längta efter härligheterna (och besvären) i det fria, och i skogen lära oss inse, hvad vårt goda hem är! Ut därför med oss, ty

Man maa reise tilfods for at sprænge med Hast
Alle Lænker, der binde til Hjemmet os fast;
Man som Fuglen i Luften maa tumle sig fri
For at glemme det daglige Lifs Vroevleri.
For at blifve Kulturen og Moderne Kvit,
Og de huslige Glæder og Venners Visit;
For at løse sin Aand

Fra de strammende Baand
Ta'er man Rændslen paa Nakken og Staven i Haand.*

Richard Bergström.

* Hostrup, Eventyr paa Fodreisen.

Ur notisboken.

Svensk nationalhögtidsdag. Frågan om en svensk nationalhögtidsdag har på senare tid rätt flitigt blifvit bragt å bane. Visserligen har allmänna meningen ännu ej hunnit förena sig om någon viss dag, men tills vidare synes man ämna göra midsommardagen till en dylik högtidsdag. Midsommardagen är nämligen förenad med flere historiska minnen, såsom Gustaf Wasas intåg i Stockholm, Gustaf Adolfs landstigning å Rügen m. fl., och har dessutom af ålder firats icke minst på mötesplatserna.

I detta syfte har chefen för landförsvarsdepartementet aflåtit ett handbref till samtliga fördelningschefer med anmodan att inom fördelningarna verka för midsommardagens högtidlighållande i fosterländsk anda. För att tolka festens betydelse har man tänkt sig ett kortare fosterländskt föredrag i förening med fosterländska sånger, musik m. m.

Konstnärsegrar. I den pågående Parisersalongens skulpturafdelning ha två svenska unga damer vunnit mention honorable, fröken *Agnes Kjellberg* (akademiens resestipendiat) och fru *Carolina Bruce, f. Bendix*.

Teater och musik

Djurgårdsteatern. Å det lilla Thaliatempelt ute under Djurgårdsekarne har det välkända Ranfiska sällskapet nu begynt sin sommarkampanj. Den första nyhet det framförde var af synnerligt intresse, och det utförande, som förlänades densamma, bådade godt för hvad vi kunna vänta af det ungdomsfriska sällskapet. Det var *Gustav Es-mann*s från Köpenhamn mycket omtalade folkskådespel »Magdalena». Det är allt annat än glada bilder ur de olyckliga fallnas lif, detta stycke uppfullar, och det skulle lätt kunna slå öfver till det rent motbjudande. Det är dock allt igenom uppuret af en harmful kraft och glödande medkänsla, som oemotståndligt rycka med. Den sista akten med sin halft mystiska religiösa avslutning är af hög poetisk verkan, ett djärft, men lyckadt grepp af den unge talangfulle författaren.

Hufvudrollen sköttes af fru *Eliason* med mycken talang; hon förlänade något af naturlig ofördärfvad skärhet åt sin Magdalena äfven i hennes förnedring, som bibehöll askådarnes varma medkänsla. Fröken *Sundqvist* som hennes ännu djupare sjunkna väninna Jenny Poulsen spelade med slående, nästan pinsam realism. Äfven efter sin »omvändelse» i sista akten var hon förträfflig. Hr *Alb. Ranft* utförde sin obehagliga roll med den naturliga ledighet och elsgans, som alltid känneteckna hans prestationer. Det hederliga arbetarparet Jensen hade i hr *Hagman* och fru *Malm* fått goda representanter, och till sist nämna vi äfven fröken *Mayer*, som ej utan förtjänst gjorde den kvinnliga läkaren.

Stycket har de kvällar, det gifvits, syn- och hörbarligen gjort ett mäktigt intryck på publiken och är ovillkorligen förtjänt att ses af hvarje vän af modern dramatik.

En lärarinns roman.

En svensk kulturbild,
tecknad på verklighetens grund för Idun
af
Algot Sandberg.

(Forts.)

Vid sådana tillfällen brukade Kerstin kalla in henne till sig och förehålla henne, att detta icke passade. Hanna grät och bad om förlåtelse, och hur det var, blef Hanna så småningom en både god och snäll flicka. Läraktig var hon, så att Kerstin förundrade sig öfver henne.

När hon läst sig fram, kom hon åter till Kerstin. Hon tycktes ha svårt att komma fram med sitt ärende, men slutligen fick Kerstin ur henne, att Hanna ville blifva kvar som hennes tjänarinna.

»Nej, kära Hanna, jag har icke råd att hålla mig med någon uppässning.»

»Får jag stanna, fröken. Ingenting vill jag ha. En brödkant kan jag väl få emellanåt. Ni var den första, som visade mig någon vänlighet, och jag kan inte lefva utan er.»

Hon såg på Kerstin med sina stora ögon, och denna läste en sådan hängifvenhet i dem, att hon ej förmådde säga nej.

»Nå, du får väl stanna då, Hanna.»

Flickan kastade sig på knä för henne och kysste i vild glädje hennes händer.

Hon visste ej, hur väl hon ville sin matmor. Hon tycktes kunna läsa alla hennes önsknin-gar i hennes ögon, ty innan hon hann uttala dem, voro de förekomna. Hennes tillgifvenhet och trohet liknade hundens.

Och när de voro ensamma, sökte Kerstin att vidare odla denna själ, som var så bildbar, och hon hade fortfarande heder och glädje af sin underliga skyddsling.

TRETTONDE KAPITLET.

Barnen hade fått julferier och det hade blifvit tyst och stilla i skolhuset, kring hvilket de hvita drivvorna redan började höja sig, ehuru man icke var längre än i början af december.

Kerstin hade icke på länge haft några under-rättelser från Axel, och de kommo ej oftare, än han behöfde hjälp af den aldrig svikande Kerstin.

Men för hvarje liten penningssumma hon sände honom tänkte hon alltid: »Ett steg närmare målet!» Till våren skulle Axel Filén taga sin examen och prästvigas.

En morgon hade Hanna varit nera till järnvägsstationen. Då hon kom åter, hade hon bref med sig.

»Se, så vackert han skriver, fröken,» sade flickan och pekade på utanskriften. »Hvad heter han?»

Kerstin tyckte, att Hanna lade särskild betoning på *han*. Hon tog hastigt brefvet ifrån henne och skyndade in i sin kammare.

Brefvet var kort.

»Färväl, Kerstin min! Tänk icke mera på din Axel, som kämpat förgäves. Jag kan ej strida längre, vill ej heller tynga på dig. Färväl, min dröm om lycka! Och du skall glömma mig, min älskade!

Axel.»

Kerstin blef alldeles utom sig. Hvad betydde detta? Hon förstod det ej. Han hade kämpat förgäves? Var han sjuk — döende kanske? Eller hvad menade han!

Gång på gång läste hon brefvet, utan att komma till större klarhet. Hon gick som i feber hela dagen. De korta satserna Axel skrivit ljödo oupphörligt för henne. Om natten kunde hon icke sofa, och om morgonen var hon nästan sjuk.

Nej, hon måste hafva visshet, kosta hvad det ville.

Så kastade hon något kläder i en liten kappsäck och gjorde sig brådsakande i ordning att resa.

»Skall fröken fara bort?» frågade Hanna, som med förvåning såg dessa plötsliga förberedelser.

»Ja, på ett par dagar bara.»

»Då följer jag med. Fröken får inte resa ensam, hon kunde bli sjuk.»

»Nej, jag kan inte taga dig med, det borde du väl förstå,» svarade Kerstin nervöst. »Du får stanna hemma och vakta huset.»

»Jo, det skall jag, det kan fröken lita på,» sade Hanna med en ton af beslutsamhet, som om hon väntade minst ett anfall af ett röfvarfölje.

Brådsakande begaf sig Kerstin på middagen ned till stationen. Hon hade icke råd att taga snälltågsbiljett, utan måste resa på blandadt tåg.

Min Gud, hvad det kröp långsamt framåt, och hvad det dröjde länge vid stationerna.

Äntligen, sent på aftonen, nådde hon Upsala. Hon hade aldrig varit där förr, och staden föreföll henne så stor och vidlyftig i jämförelse med det lilla sambälle, där hon var född. Hvad det fanns många värshus, tyckte hon, och när hon passerade dem, hörde hon från alla uppsluppert skämt och glam.

Hon frågade sig fram till den nation Axel tillhörde. Äfven där var upplyst, äfven där festade man. Hon träffade en vaktmästare, som upplyste henne om kandidat Filéns adress. Han bodde långt ut på Svartbäcken.

»Vet ni, om han är sjuk?» vågade Kerstin fråga, fastän hon kände, hur hon rodnade.

»Sjuk? Nej, inte det jag vet. Han gick härifrån för en timme sedan.»

Det var ingen lätt sak att hitta fram till det hus, där Axel, enligt de upplysningar hon fått, skulle bo. Det var en stor, kasernlik byggnad, som såg dystert och föga inbjudande ut. Det lyste ur ett och annat fönster.

Hon fick trefva sig fram genom långa korridorer. Slutligen nådde ljudet af högljudda röster hennes öra. Hon gick ditåt.

Ljussken genom springan på en dörr ledde hennes steg. Hon stannade därutaför. Då hörde hon någon säga:

»Ja, skål då, Ace, och lycka till med ännu några femmastare! Du spelar förresten som en torsk! Att bli kassa på ompök! Du skulle ha trumfat ut oss, så hade du gått hem.»

»Det blir dyrt det här,» hördes nu en stämma, som Kerstin igenkände som Axels, ehuru den var hes och skränande. Kerstin häpnade. Hon mindes ju alltid hans smekande, melodiska tonfall.

»Och du har ondt om mynt, hva?» skrattade en annan. »Nå, du kan väl få ifrån tösen din. Herre Gud, den som ändå varit så klok och skaffat sig ett sådant där litet älskande kassaskrin. Jag försökte en gång med en restauratris på en ångbåt, men det gick bara till en tid...»

»Och så blef det uppdagat ja!» skrattade Axel.

»Jojo, det kan gå så, men...»

»Då har du alltid prostmamsellen i efterhand, menar du. Passa dig att inte komma i mellanhand. Då kan du lätt bli surcouperad! Nej, skål för Ackes skolmamsell, gubbar!»

»Ja, skål för henne. Nå, dricker du inte, Ace!»

»Å, håll mun på er.»

»Hva? Har du bondänger? Du har väl skrivit ihop en litania till henne igen? Fy katten, det är i alla fall föraktligt.»

»Nej, hör ni,» skrek en annan, »kom inte med några tråkigheter. Låt Ace sköta sina affärer, som han vill. Han vet väl, hvad tösen täl.»

»Men, tänk om hon skulle komma och öfverraska dig, Ace!»

»Du är tokig. Kupera nu, så spela vi vidare.»

Kerstin stod som förstenad. Hon kände det, som om bröstet ville sprängas, hon kunde icke röra sig ur stället. Åh, var detta möjligt? Drömde hon icke någon ryslig dröm! Jo, hon var ej vid sina sinnen. Nej, nej, det var icke verklighet allt detta!

Hon hörde någon resa sig därinne och närma sig dörren. Hon flydde!

Ut på den mörka gatan! Hon ville bort från denna trakt. Men hon kände benen svikta under sig, hon måste sätta sig på ett trappstusprång.

Och så brusto tårarna fram. Hon grät, som om hjärtat velat brista. Om hon blott i tårarna kunnat dränka sin sorg! Men den var för stor. Hela hennes lycka, hela hennes lif hade på dessa korta minuter gått förlorade för henne. Hennes kärlek hade varit allt för henne... nu var det förbi!

Nej, hon kunde icke blifva sittande där. Hvart skulle hon taga vägen? Hon kände ingen i den stora staden. Och förförigt — icke kunde hon visa sig för någon. Hon hade ju handlat dåraktigt, som rest på detta sätt. Nej, hon hade fått klarhet, och hur bittert det än var, var det nog bäst så.

Hon gick ner till stationen, där hon fick komma in i väntsalen. Med första morgontåget reste hon igen.

Sorgsen ända till öfvergifvenhet. Öfvergifven! Jo, nu var hon det, om någonsin. Alldeles ensam! Och bedragen, så grymt, så lumpet bedragen!

Ja, lumpet! Hon sökte i början slå bort denna tanke. Kanske... kanske det inte var så... Men nej, hon hade hört med egna öron, och hon kunde icke tvifla. Aldrig skulle hon återse honom mer.

När Kerstin väl hunnit hem igen från sin planlösa resa, blef hon sjuk. Långa Hanna måste bädda ner henne och vakade öfver henne den första natten. Men då Kerstin började yra, blef hon rädd och sprang in till handelsmannen. Så blef provinsialläkaren eftersänd.

Kerstin hade hjärnfeber, och sjukdomen var ytterst våldsamt. Långe sväfvade hon mellan lif och död, men sent omsider, när läkaren redan öfvergifvit allt hopp, kom en kris, och den sjuka var räddad.

Men det var icke samma Kerstin Sangvin, som steg upp från sjuksäng. Det var en utmärkt, matt varelse, riktigt genomskinlig, med mörka ringar kring de stora, insjunkna ögonen. Och håret, det stora präktiga håret, som mången gång utgjort hennes stolthet — det fanns icke mer. Hon brast i gråt, när hon såg sig i spegeln.

Första dagen Kerstin kunde sitta uppe, kom Hanna och lade i hennes knä tvänne bref med välkänd handstil. Hon såg på dem och blef om möjligt ännu blekare. Hon kände som ett sting i hjärtat, men hon hade icke en tanke på att öppna dem.

Ty under sjukdomens sista tid, när hon legat där vid full sans, hade hon under sömnlösa nätter gjort upp sitt mellanvarande med sig själf. Detta, som hon upplefvat på sin ödesdigra resa, förekom henne såsom en hemsk dröm. Och så småningom klarnade det för henne: det hade varit en Herrans tuktan för hennes världslighet. Den jordiska kärleken hade kommit henne att glömma »det enda nödvändiga». Nu gjorde sig den himmelske brudgummen påmint. Ja, hon ville bilfva-het. Allt utom honom var ju endast fäfänglighet. Visst sträfvade det arma, syndiga hjärtat emot, men det fick böja sig, förödmjuka sig. Och omsider kunde Kerstin stilla sig och tacka Gud, för det han befriat hennes snärjda fot ur jägarens snara.

Och nu kommo dessa bref och refvo upp det ännu dock stundom svidande såret. Hon måste vara stark, och därför, när hon kom så långt, att hon hade krafter därtill, slog hon in Axels båda bref i ett kuvert, skref med darrande hand utanskriften — åh, hur väl hon mindes den nu — utanskriften hem till honom! När hon sändt brevet i väg, var det som om hon för alltid slagit i hop en älskad, men farlig bok. Aldrig mera skulle hon läsa en bokstaf i den.

Kerstin kunde icke på ett par månader sköta sin skola, utan måste skaffa sig vikarie. Detta var en bekymmersam fråga, men till hennes glädje redde den sig dock för henne bättre, än hon hade väntat.

I en af grannsocknarne fanns nämligen en gammal skollärare, som hette Blom. Han hade tjänstgjort i orten i öfver trettio år och hade endast haft ett par år igen till pensionsåldern. Socknen var folkrik, och han, som i sin skola haft rum endast för några och tjugu barn, hade haft nära tvåhundra stycken inskrifna. (Forts.)

Från Iduns läsekrets.

»Franska seder och svenska.»

Herr Redaktör!

Anhålls om plats i Eder ärade tidning för följande lilla bemötande af artikeln: »Franska seder och svenska» i ett af Iduns senaste nr.

Ins. hyser personligen all sympati för franska folket, hvilket ju nordbon i allmänhet gör. Artikel-förf. gör det ock, som synes, ehuru det sätt, hvarpå hon »parlerar» för detta — eller isynnerhet för dess kvinnor ur en viss klass — på de våras bekostnad och hennes inkonsekvent uppdragna paralleler mana till opposition.

Jämförelser blifva ju alltid haltande bevis, och hvad som passar för en, passar ej för en annan. Begreppet »lättinne» är, som så mycket annat här i världen, relativt. Hvad en anser som sådant, gifver en annan ett mera oskyldigt namn, beroende af den rådande »tonen» på platsen eller bedömarens personliga åsikter. I det ena landet anses det vara god ton, när en ung flicka ej val-sar på en bal, i ett annat land finner man intet olämpligt däri. Samma goda ton bjuder somliga traktors ungdom att i sin konversation, de olika könen emellan, ej indraga ett eller annat ämne — till exempel barnmorsketjänsten eller familjens väntade tillökning med en liten skrikhals — andra finna blott häri ett bevis på hjärtats oskuld. Till och med det att unga kvinnor ägna sig åt sjukvård, och hvilket ju af de flesta anses som en vacker och religiös handling, betraktas af somliga — ej insändaren — med baktanken att det sker för — läkarens skull. På detta sätt kunde man framdraga en hel del exempel och dock blott finna, att det är bäst taga seden dit man kommer.

Franska seder och bruk i all ära, men hvarmed har artikelförfattaren egentligen bevisat, att »franskt lättinne och ytlighet» öfverträffas af svenskt. Att den ogifta franska öfverklass-kvinnan är så strängt vaktad, bevisar i bästa fall endast tillvaron af en påtrugad dygd, men möjligen också medvetandet af något farligt national-lyte, som endast kan bekämpas genom en bevakning, hvilken i grundlig-

het ej lämnar något öfrigt att önska, och som påminner mig om en fransk anekdot, den jag tager mig friheten att meddela här. En fattig landtman, på väg till en närbelägen by, tillfrågades af en mötande person om hvad han hade för godt i de båda stora korgar han hade hängande öfver axeln, en fram och en bak. Bonden svarade, att det var tvänne nyfödda barn, som skulle till kyrkan för att döpas, och tillade, att de voro hans unga, plikt-förgätna dotters, hvilken så hade kommit all hans vaksamhet på skam. Den andre frågade om barnen voro flickor, hvarpå bonden vresigt genmälde att han bara kunde svara för den han burit fram-för sig.

Enligt författaren ha de »hederliga» kvinnorna i Frankrike ingen roman i sitt lif. Det är tvifvel underkastadt, om de ha det i något land, såvida ämnet skall vara i den frivola genren, hvilken ju är nästan typisk för de franska författarne. Och hvarför duga ej de stackars änkorna till hjältnor? I England och många andra länder göra de det, oakadt de ogifta damerna där — enligt författaren — lämna tillräckligt romanstoff. Och den dygdiga franska hustrun, fäfängt lockad eller tubbad, är ju ett ämne ej att förakta. Men männe ej författarne känna sitt folk bättre än så! De vilja blifva lästa och — veta bäst, hvad de skola servera sin egen nation.

Esse.

Innehållsförteckning.

Nanna Hoffman; af Thore Blanche. (Med porträtt) — I skogen; poem af Tor Hedberg. — Urartning; af Ave. — Brit-mässesommar; en trädgårdsstudie af Mathilda Lönnerberg. — Värna; af Max. — Hos moderna vestaler; ett besök hos Salesinerunnorna på Palatinen i Rom i sällskap med vår kron-prinsessa, af S. W. — Hvad motsatserna lära; af Richard Bergström. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinns roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Forts.) — Från Iduns läsekrets. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

»Tänk på mitt hela,» Idun vackert ber,
och gif en skärf till den, om än så ringa!
Åt månet barn med bleknad liten kind
den hälsans fagra rosor hoppas bringa.
O, hvilken glädje, när från dammig stad
den troppar af, den lilla muntra rad
för att få tumla om på ängar gröna!

Snart har vi sommarn här i all sin glans.
Känn, huru ljuft ren västanvinden smeker!
Dit ut, dit ut vi lockas med all makt,
till skog och sjö snart hela högen leker.
O, må mitt hela vidgas mer och mer!
Tänk uppå den, jag nu så vackert ber!
Din egen glädje dubbelt skön då blifver.

Nu låtom oss vår tanke öfva!
Säg först en växt med ljufva blommor blå,
och något, som man lätt kan halka på!
Ett vanligt gift, som oss till döds kan söfva!

Hvad slites uti dansen yr?
Hvad fröjdar liten munter fyr?
Hvad kan repslagarn göra?
Hvad vill så lätt bland folk uppstå,
Och det om lumpna saker små?
Hvad är ej treffigt höra?
Ett tilltalsord, så vanligt nu.
Ett leende, ej vackert ju?
Hvad uppå land ej trives.
Ett djur, ej propert just minsann,
och något som det äta kan.

Ett tal som ofta skrives.
Ett namn med klang från forna dar.
För vatten just ej bra förvar.
Hvad öfvas ej af skolbarn snälla?
Ett kreatur med lugnt humör.
Hvad hvarje män'ska vara bör.
För värme just en praktig källa.
En hal figur i skogens snår.
Och något som af ved man får.
Hvarmed man stundom gäss plår mätta.
Ett skiljetecken nog så bra.
Hvad rymlig plats åt sig vill ha.
Hvad är ej bra i handen sätta?
Hvad röjes öfver allt i vårens dag?
Af verktyg nog så nyttigt slag.
Hvad finnes uti alla länder?
Hvad husmor noga aktar på,
att det så vackert puttra må.
Hvad aktas bör för småbarns händer.
Hvad oxen tåligt bära får,
där han så trygg för plogen går.
Hvad prydes stundom af en grimma?
Och nu är bäst att säga stopp;
ni nog förstätt, så är mitt hopp,
för hvad jag denna gång sökt rimma.

E—e.

Charad.

När sommar är, vi syskon sitta
rätt många kring en älskad far
och tysta på hvarandra titta,
ty tala ingen lärt oss har.

Dock hviskning svag, en suck sig banar
i stilla kvällen ur vårt bröst;
den känslige hos oss då spanar
naturens vemodsfulla röst.

Vår fader ger oss riklig föda,
till tack hans dräkt bekosta vi
och spara därvid ingen möda,
att denna må rätt prydlig bli.

Men höststorm grymt oss alla jagar
långt bort från vänligt hem att dö,
fast ingen af oss sig beklagar;
vår svepning blifver vintersnö.

»Mitt första» detta om sig säger
och däruti full rätt nog får,
ty sanningsenlighet det äger
för den, som bildspråk ju förstår.

Man öfver uppställd sats orerar,
då den »mitt andra» syftar på,
så framt polis ej protesterar
mot tal, som icke hållas få.

Visst lagen straff åt tjuften gifver,
ty han »mitt tredje» har begått,
men någon synd ej detta blifver,
om närmst förut ett »mål» har stått.

Man för »mitt hela» skall sig akta,
det åstadkommer skada lätt,
en hvar bör därför det betrakta
som stridande emot all rätt.

W. . nb . . g.

Palindrom.

Rättfram ett mansnamn jag är;
omvändt: ofta till mycket besvär.

Anna W.

En räknelek.

Bed en person skriva upp ett tal, hvilket som helst (A). Drag från detta tal siffran 2 och sätt den framför det ursprungliga talet. Skrif upp detta nya tal (F) på ett afskildt ställe. Bed sedan en annan person skriva som addent under det ursprungliga talet ett nytt (B), som väl får innehålla färre, men ej flere siffror än det första. Skrif själf under denna addend en ny (C), som adderad med den samma ger lika många 9-or som det ursprungliga talet har siffror. Denna operation upprepas en gång med samma vilkor (D, E). Låt sedan någon addera ihop de 5 addenderna. Sum-

man blir lika med det afskilda talet som börjas med 2.

Expempel:

A 17342 | F 217340
B 5496
C 94501
D 27184
E 72815
217340

Pamfilo.

Lösningar.

Logogryfen: Brandsoldat; bro, ros, bas, lots, tand, rot, Tora, ond, barn, sorl, not, lat, stor, roa, lans, oas, al, Ran, sond, ro, tro, last, odal, salt, brons, ras, törn, and, lo, bad, dans, Trosa, Sala, Nora.

Charaderna: I, Smultronpunsch. II, Spår-snö.

Bokstafsgåtan: Svealand, Götaland, Norrland.

Aritmogryfen:

F	a	s	t	e	r
O	p	o	r	t	o
S	t	e	f	a	n
T	o	n	k	i	n
E	r	h	a	r	d
R	e	f	o	r	m
L	a	v	o	a	r
A	s	b	e	s	t
N	ä	s	s	j	ö
D	r	a	g	o	n

Urgåtan: Nain, Aina, aln, nät, äta, tak, ko.

Carl Johansons
Möblerings-Affär,
45 Drottninggatan 45, 1 och 2 tr.

Stor utställning och försäljning af alla slags moderna Möbler, Sängar och Sängkläder, Möbeltyger, Mattor, däribland Smyrna-Mattor samt Gardiner m. m. Fullständig eller delvis möblering och dekorering af väningar verkställas stilriktigt och elegant. Egna Snickare- och Tapetserareverkstäder — Reel behandling. — Billiga priser.

CAKES
fullt jämförbara med de engelska, fås hos
de flesta specialhandlare
i huvudstaden.

FÖRSÖK!

C. W. Schumacher, 17 Norrlandsgatan 17
Stockholm

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver
hela vidtet. Beställningar öfver